

Міністерство культури та інформаційної політики України
Закарпатська академія мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

«ПОГОДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи

Бокшан А.М.

(підпис)

“12” серпня 2022 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Композиція ОК 8»
ОПП «Живопис»

Рівень вищої освіти	Другий
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Ступінь	Магістр
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Статус дисципліни	Обов'язковий компонент
Рік викладання / семестр, курс	2022-2023 / I-II / 2022/2023 н.р. / 1-й рік підготовки, 1-2 семестри
Обсяг дисципліни (кредити/години)	7 ЄКТС / 210 годин
Мова викладання	українська
Форма підсумкового контролю	диференційований залік та екзаменаційний перегляд
Викладач	засл. худ. України, доцент Корж-Радько Л.А.
Контактний тел.	+380504322447
e-mail	korzhradko.ludmila@zam.uz.ua
Інформація про консультування	консультування згідно затвердженого графіку консультацій очне/ он-лайн (за потреби)

Силабус навчальної дисципліни «Композиція» для здобувачів другого рівня вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (ОПП «Живопис»)/ Укладач: Корж-Радько Л. А. – Ужгород: ЗАМ, 2022. – 21 с.

Розробник: заслужений художник України, доцент Корж-Радько Л. А.

Затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва
від «11» серпня 2022 року, протокол №1.

Схвалено Вченою радою Закарпатської академії мистецтв
від «12» серпня 2022 року, протокол №1.

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета й завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Компетентності та програмні результати навчання з дисципліни	7
4. Програма навчальної дисципліни	8
5. Структура залікового кредиту дисципліни.....	10
6. Зміст лекційного матеріалу з дисципліни	11
7. Практична робота студентів	12
8. Зміст самостійної/індивідуальної роботи студентів	14
9. Контроль навчальної роботи студентів	15
9.1. Форми контролю навчальної роботи	15
9.2. Поточний та проміжні контролю	15
9.3. Підсумковий контроль.....	15
10. Оцінювання навчальної роботи студентів	16
10.1. Розподіл балів, що присвоюються студентам.....	16
10.2. Критерії оцінювання знань студента	16
11. Академічна доброчесність	16
12. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни	17
12.1. Методичне забезпечення.....	17
12.2. Рекомендована базова література.....	17
12.3. Рекомендована допоміжна література	18
12.4. Інформаційні ресурси	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Спеціальності	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / ОПП «Живопис»	
Статус дисципліни	Обов'язковий компонент	
Рік підготовки	1-й	1-й
Семестр	1-2 семестри	1-2 семестри
Кількість кредитів	7	7
Модулів	2	2
Змістових модулів	2	2
Загальна кількість годин	210	210
Кількість аудиторних годин на тиждень у середньому	4	-
Кількість аудиторних годин	117	16
- лекції	4	2
- практичні / семінарські заняття	113	14
Кількість годин, відведених на самостійну роботу	103	194
Форма підсумкового контролю	Диференційований заліковий перегляд (I сем.), екзаменаційний пергляд (II сем.).	

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є створення засобами живопису виразної, цілісної композиції; використовуючи кольорові співвідношення, фактуру та інші традиційні і сучасні засоби професійно будувати структуру твору; знаходити і поєднувати форму та зміст у роботі за допомогою живописних технік.

Мета: засвоїти закони та принципи побудови художнього твору. Досконало оперувати основами композиції, вміти вирішувати формальні задачі організації картинного простору. Вивчення і засвоєння практичних навиків, теоретичних знань, при розробці ескізів та реалізації задумів. Вміння оперувати тональними відношеннями в просторовому та площинному зображенні та застосувати живописні засоби для створення певного художнього образу в композиції. Вміти при побудові завдань досягати цілості, ритміки, вміти розставляти композиційні акценти та підпорядковувати другорядне головному. Сприяння формуванню навиків ведення розробки композиції.

Завдання:

- оволодіння практичними навиками виконання ескізів, як фіксації ідеї, задуму твору;
- формування гостроти сприйняття і відтворення ритміки, статичності, цільності, симетрії, асиметрії динаміки, статичності, структуруванню та організації предметного простору твору;
- вміти провадити збір матеріалу від замальовок до продуманих в рівноважених форескізів;
- з'ясування особливостей і принципів формотворення і колориту в вирішенні різноманітних формальних задач;
- вивчення методики ведення дисципліни, готуючись до можливої викладацької роботи;
- збагачення професійних знань відвідуванням у позаурочний час музеїв, галерей, лекцій, симпозіумів, пленерів, вернісажів та інших культурно-мистецьких заходів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Властивості графічних матеріалів при фіксації зображення з натури;
- Трансформувати зібраний матеріал у збалансовані врівноважені композиції;
- фізичні та фізіологічні принципи, кольорового і тонального сприйняття форми;
- закони кольорознавства і принципи побудови гармонійного колориту;
- вивчення та застосування в практичних завданнях з живопису таких властивостей кольору, як символіка і психологія.

вміти:

- розташовувати та збалансовувати на площині складові елементи композиції;
- використовувати кольорові тональні співвідношення та можливості матеріалів;
- виконувати з натури портрет застосовуючи геометризацию форми, локальності кольору;
- на підставі засвоєного матеріалу інтерпретувати зображення у відповідності до поставлених задач;
- вести аналітичний відбір для максимальної художньої виразності;
- гармонійно поєднувати кольорові плями як у трьох вимірному зображенні, з врахуванням просторових та світлотіньових властивостей кольору, так і в двовимірному, акцентуючи на інші характеристики кольору;
- в інтерпретаційних і стилізованих завданнях прерогативу надавати образній характеристиці різними мистецькими засобами, насамперед, кольором, тоном, фактурою.

Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліни, які забезпечують викладання даної дисципліни: Основи композиції, Кольорознавство, Історія мистецтва за фахом, Рисунок, Живопис, Історія українського мистецтва, Профмайстерність, Історія зарубіжного мистецтва, Культурологія.

Дисципліни, які забезпечуються даною дисципліною: Дипломне проектування.

Методи навчання: словесні (лекція, фронтальне пояснення); наочні (демонстрація практичних зразків); практичні (практичні вправи, індивідуальний контроль, власний приклад); самостійна робота.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Шифр за ОПП	Компетентності	Програмні результати
К 01.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН – 03. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.
К 02.	Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.	ПРН – 04. Вміти трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
К 07.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН – 10. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
К 08.	Здатність переосмислювати базові знання з композиції, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.	
К 09.	Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.	
К 13.	Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.	
К 16.	Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно відповідальний продукт образотворчого та декоративного мистецтва.	
К 18.	Здатність до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культури і мистецтва та мистецьких процесів.	

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Фігуративна композиція.

Тема 1. Розкриття психологічного образу людини в образотворчому мистецтві сучасними засобами живопису (на прикладах світового мистецтва).

Тема 2. Асоціативна композиція на тему: «Емоція» (диптих).

За допомогою пластичної трактовки фігури людини і кольорової гами передати емоційно-психологічний стан людини. На основі зібраного матеріалу, замальовок та етюдів з натури потрібно створити фігуративну композицію яка розкриватиме образ людини і передавати її настрій та емоційний стан. Для вирішення складної психологічної теми студенти мають використовувати різноманітні засоби виразності: композиційну схему, кольорове та тональне вирішення, фактуру живописної поверхні. Здобувачу вищої освіти необхідно володіти широким асортиментом художньо-технічних прийомів для більш поглибленої передачі характеру та образу натури. Він повинен вміти вибрати з великої кількості варіантів композиції найбільш характерні, головні художні засоби, які виявляють і максимально розкривають задуманий психологічний портрет.

Формат, матеріал, : 80x60 (2 шт.), олія, акрил, темпера.

Тема 3. Особливості побудови композиційної схеми з фігурою людини, вписаної в пленерне середовище. Аналіз відомих творів мистецтва на подібну тематику.

Тема 4. Фігуративна композиція на тему «Фігура в екстер'єрі».

Використовуючи усі набуті знання та навички за роки навчання студент має створити декоративно-площинну композицію з використанням фігури людини в умовах міського пейзажу. Приступати до пошуків композиції слід зібравши достатній натурний матеріал: зарисовки та етюди з фігури людини та архітектури міста. Розкриття обраної теми має вестися пошуками образу людини і міста та їх синтезу. Характер, силует, пропорції фігури людини та ритми і маси архітектурних елементів будуть важливими в розкритті теми композиції. Кольорова гама в живописному творі несе основне емоційне навантаження і розкриває психологію образу. Фігура людини і ритми місто мають створити цілісний ансамбль, де всі елементи будуть доповнювати один одного та підпорядковуватимуться основному живописно-пластичному замислу.

Формат, матеріал, : 100x80, олія, акрил, темпера.

Завдання для самостійної роботи під керівництвом викладача:

1. Копія живопису сюжетної композиції з роботи відомого митця.
2. Збір матеріалу до композиції на тему: « Емоції». Замальовки та етюди портрету з руками. *Формат, матеріал:* за вибором студента.
3. Збір матеріалу до композиції з фігурою людини і екстер'єрі. Замальовки та етюди з людини та архітектурних мотивів.

Формат, матеріал: за вибором студента.

Змістовний модуль 2. Багатофігурна композиція.

Тема 5. Особливості побудови композиції з багатьма фігурами людини. Застосування принципів основ композиції в вирішення сюжетної теми.

Тема 6. Багатофігуративна композиція на довільну тему.

За допомогою пластики тіл та кольорової гами студент має розкрити обрану тему в живописній композиції. Тему студент обирає довільно, намагаючись максимально продемонструвати всі знання і художньо-технічні навички, набуті за період навчання. На V курсі студент повинен вільно володіти всім арсеналом засобів образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою і технологією художніх матеріалів, мати творчу уяву, образне мислення і художній смак, володіти принципами і законами різних видів мистецтва. Використовуючи всі ці навички студент повинен створити оригінальний твір або серію творів об'єднаних однією ідеєю. Створена композиція повинна бути стилістично цілісна, мати характерні ознаки головних напрямків власної творчої діяльності. На V курсі студент має демонструвати володіння пластикою графічної мови, образним мисленням, рисунком та композицією, використовувати найвиразніші графічні та живописні техніки для досягнення мети. При вдалому вирішенні обраної теми її можна розвинути в кваліфікаційній роботі.

Формат, матеріал, : 100x100, олія, акрил, темпера.

Завдання для самостійної роботи під керівництвом викладача:

1. Збір матеріалу до багато фігурної композиції (фор ескіз дипломної роботи).

Формат, матеріал, : 100x100, олія, акрил, темпера.

2. Зарисовки м'яким матеріалом фігури людини в ракурсі.

Формат, матеріал, : A1, соус, сепія, вугілля, сангіна.

5. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль	Тема	Кількість годин					
		лекції		практичні / семінарські заняття		самостійна / індивідуальна робота	
		д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.
1. Фігуративна композиція.	1. Розкриття психологічного образу людини в образотворчому мистецтві сучасними засобами живопису (на прикладах світового мистецтва)	1	0,5	-	-	26	49
	2. Асоціативна композиція на тему: «Емоція» (диптих)	-	-	28	2		
	Проміжний контроль 1	-	-	2	-		
	3. Особливості побудови композиційної схеми з фігурою людини, вписаної в плернерне середовище. Аналіз відомих творів мистецтва на подібну тематику	1	0,5	-	-	26	49
	4. Фігуративна композиція на тему «Фігура в екстер'єрі».	-	-	28	2		
Підсумковий контроль 1		-	-	2	2	-	-
2. Багатофігурна композиція.	5. Особливості побудови композиції з багатьма фігурами людини. Застосування принципів основ композиції в вирішення сюжетної теми	2	1	-	-	51	96
	6. Багатофігуративна композиція на довільну тему.	-	-	50	6		
	Проміжний контроль 2	-	-	1	-		
Підсумковий контроль 2		-	-	2	2	-	-
Усього годин		4	2	113	14	103	194

6. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль	Тема	Структура лекції	Література (джерела базової рекомендованої літератури)	Кількість годин	
				д.ф.н.	з.ф.н.
1. Фігуративна композиція	Лекція 1. Розкриття психологічного образу людини в образотворчому мистецтві сучасними засобами живопису. (на прикладах світового мистецтва).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Портретний станковий живопис у творчості відомих світових художників. 2. Послідовність роботи та важливі етапи. 3. Методичні аспекти виконання роботи. 4. Кольорове вирішення портрету як засіб розкриття психології образу. 	А.І. Анорічева-Єрьомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст.,176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.	1	1
	Лекція № 2. Особливості побудови композиційної схеми з фігурою людини, вписаної в пленерне середовище. Аналіз відомих творів мистецтва на подібну тематику.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фігуративний, тематичний, монументальний і станковий живопис у творах відомих українських художників. 2. Послідовність роботи та важливі етапи. 3. Методичні аспекти виконання роботи. 4. Особливості композиційного вирішення постановки з фігурою людини в умовах пленерного середовища. 	Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст.,32.	1	
2. Багатофігурна композиція	Лекція № 3. Особливості побудови композиції з багатьма фігурами людини. Застосування принципів основ композиції в вирішенні сюжетної теми.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сюжетний живопис у творах відомих закарпатських художників. 2. Послідовність роботи та важливі етапи. 3. Методичні аспекти виконання роботи. 4. Особливості композиційного вирішення постановки з декількома фігурами. 	А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачєво видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.	2	1

7. ПРАКТИЧНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Тема: Асоціативна композиція на тему: «Емоція» (диптих).

Питання, що виносяться для обговорення:

- Які засоби виразності використовуються для вирішення складної психологічної теми в живописі.
- Як вибрати головні художні прийоми, які виявляють і максимально розкривають задуманий психологічний портрет.
- Кольорова гама в живописній композиції як основний засіб художньої виразності і емоції настрою композиції.

Питання для самоконтролю: поглиблена увага до передачі характеру та образу натури.

Завдання: за допомогою пластичної трактовки фігури людини і кольорової гами передати емоційно-психологічний стан людини. На основі зібраного матеріалу, замальовок та етюдів з натури потрібно створити фігуративну композицію яка розкриватиме образ людини і передавати її настрій та емоційний стан. Для вирішення складної психологічної теми студенти мають використовувати різноманітні засоби виразності: композиційну схему, кольорове та тональне вирішення, фактуру живописної поверхні. Здобувачу вищої освіти необхідно володіти широким асортиментом художньо-технічних прийомів для більш поглибленої передачі характеру та образу натури. Він повинен вміти вибрати з великої кількості варіантів композиції найбільш характерні, головні художні засоби, які виявляють і максимально розкривають задуманий психологічний портрет.

Формат, матеріал, : 80x60 (2 шт.), олія, акрил, темпера.

Рекомендована література: Л. А. Корж-Радько. «Основні етапи роботи над портретом та півфігурою людини в живописі» видавництво Гражда. Ужгород 2013 ст., 36.

Тема: Фігуративна композиція на тему «Фігура в екстер'єрі».

Питання, що виносяться для обговорення:

- Важливість зібраних зарисовок та етюдів з фігури людини та архітектури міста у композиційних пошуках.
- Виразність характеру, силуету, пропорцій фігури людини та ритмів і мас архітектурних елементів як основна умова розкриття теми композиції.
- Кольорова гама в живописному творі як основне емоційне навантаження в розкритті психології образу.

Питання для самоконтролю: цілісність композиції, органічність розташування фігури в середовищі міста, пропорції, перспектива, кольорова гама.

Завдання: використовуючи усі набуті знання та навички за роки навчання студент має створити декоративно-площинну композицію з використанням фігури людини в умовах міського пейзажу. Приступати до пошуків композиції слід зібравши достатній натурний матеріал: зарисовки та етюди з фігури людини та архітектури міста. Розкриття обраної

теми має вестися пошуками образу людини і міста та їх синтезу. Характер, силует, пропорції фігури людини та ритми і маси архітектурних елементів будуть важливими в розкритті теми композиції. Кольорова гама в живописному творі несе основне емоційне навантаження і розкриває психологію образу. Фігура людини і ритми місто мають створити цілісний ансамбль, де всі елементи будуть доповнювати один одного та підпорядковуватимуться основному живописно-пластичному замислу.

Формат, матеріал, : 100x80, олія, акрил, темпера.

Рекомендована література:

А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачево видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.

Тема: Багатофігуративна композиція на довільну тему.

Питання, що виносяться для обговорення:

- Творчі пошуки в створенні оригінального твору або серії творів об'єднаних однією ідеєю.
- Положення фігури в просторі, передача руху, пропорції, виявлення характеру фігури як засоби художньої виразності в композиції.
- Володіння пластикою графічної мови, образним мисленням, живописними техніками - головні умови для розкриття обраної теми.

Питання для самоконтролю: стилістична цілісність композиції, характерні ознаки головних напрямків власної творчої діяльності.

Завдання: за допомогою пластики тіл та кольорової гами студент має розкрити обрану тему в живописній композиції. Тему студент обирає довільно, намагаючись максимально продемонструвати всі знання і художньо-технічні навички, набуті за період навчання. На V курсі студент повинен вільно володіти всім арсеналом засобів образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою і технологією художніх матеріалів, мати творчу уяву, образне мислення і художній смак, володіти принципами і законами різних видів мистецтва. Використовуючи всі ці навички студент повинен створити оригінальний твір або серію творів об'єднаних однією ідеєю. Створена композиція повинна бути стилістично цілісна, мати характерні ознаки головних напрямків власної творчої діяльності. На V курсі студент має демонструвати володіння пластикою графічної мови, образним мисленням, рисунком та композицією, використовувати найвиразніші графічні та живописні техніки для досягнення мети. При вдалому вирішенні обраної теми її можна розвинути в кваліфікаційній роботі.

Формат, матеріал, : 100x100, олія, акрил, темпера.

Рекомендована література:

1. Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст.,32.
2. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачево видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.

8. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ / ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів над дисципліною передбачає:

- опрацювання прослуханого лекційного матеріалу;
- опрацювання джерел рекомендованої літератури з дисципліни;
- вивчення питань, що винесені на самостійне опрацювання.

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання

Тема	Питання
1. Копія живопису сюжетної композиції з роботи відомого митця.	Грунтовно проаналізувати твір відомого майстра: <ul style="list-style-type: none"> - за композицією; - кольоровим рішенням; - технічними засобами; - стилістикою; просторовим рішенням.
2. Збір матеріалу до композиції на тему: «Емоції». Замальовки та етюди портрету з руками. <i>Формат, матеріал:</i> за вибором студента.	Грунтовно проаналізувати натурний об'єкт: <ul style="list-style-type: none"> - за композицією; - кольоровим рішенням; - технічними засобами; - стилістикою; просторовим рішенням.
3. Збір матеріалу до композиції з фігурою людини і екстер'єрі. Замальовки та етюди з людини та архітектурних мотивів. <i>Формат, матеріал:</i> за вибором студента.	Грунтовно проаналізувати натурний об'єкт: <ul style="list-style-type: none"> - за композицією; - кольоровим рішенням; - технічними засобами; - стилістикою; просторовим рішенням.
4. Збір матеріалу до багатофігурної композиції (фор ескіз дипломної роботи). <i>Формат, матеріал:</i> 100x100, олія, акрил, темпера.	Знайти методом редукції декоративне рішення: <ul style="list-style-type: none"> - за композицією; - кольоровим рішенням; - технічними засобами; - стилістикою.
5. Зарисовки м'яким матеріалом фігури людини в ракурсі. <i>Формат, матеріал:</i> А1, соус, сепія, вугілля, сангіна.	Грунтовно проаналізувати натурний об'єкт: <ul style="list-style-type: none"> - за композицією; - кольоровим рішенням; - технічними засобами; - стилістикою; - просторовим рішенням.

9. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Контрольні заходи навчальної роботи визначені Положенням про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв¹. Серед основних виділяють поточний, проміжний та підсумковий контролю.

9.1. Форми контролю навчальної роботи

№ п/п	Змістовний модуль	Форми контролю					
		поточний		проміжний		підсумковий	
		д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.
1	Фігуративна композиція.	систематичний контроль під час занять	-	проміжний перегляд з комісією	-	Диференційований заліковий перегляд	
2	Багатофігурна композиція.	систематичний контроль під час занять	-	проміжний перегляд з комісією	-	Екзаменаційний перегляд	

9.2. Поточний та проміжні контролю

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента протягом навчального семестру з метою корегування помилок, активізації процесу засвоєння та вдосконалення знань усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення студента в освоєнні програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи студента.

Проміжний контроль здійснюється колегіально викладачами фахових дисциплін кафедри, факультету. Викладач згідно календарного плану готує студентів до завершення завдання та повідомляє на засіданні кафедри ОМ про готовність до поточного контролю. Методом голосування члени кафедр факультету ОМ формують склад комісії, який затверджує завідувач каф. ОМ. Викладач повинен висвітлити чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, довести до відома студентів на початку змістовного модулю.

9.3. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється колегіально викладачами фахових дисциплін кафедр та факультетів вузу. Викладач згідно календарного плану готує студентів до залікового або екзаменаційного перегляду та доповідає на засіданні кафедри ОМ про готовність курсу. Заліково-екзаменаційна комісія, склад якого затверджує проректор з навчальної роботи ЗАМ, виконує огляд робіт, де викладач дисципліни ознайомлює всіх з програмою та пропонує оцінку, а члени комісії колегіально її затверджують або пропонують іншу. Викладач повинен висвітлити чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, довести до відома студентів на початку змістовного модулю.

¹ http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf

10. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

10.1. Розподіл балів, що присвоюються студентам з дисципліни

Поточний/проміжні контролю		Підсумковий контроль 1	Підсумковий контроль 2	Сума
Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	30	30	100
20	20			

10.2. Критерії оцінювання знань студента

Поточна аудиторна діяльність студента оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- підготовка семестрової роботи (твору) до поточного контролю;
- оформлення роботи та підпис (ПІБ студента, шифр групи, ПІБ викладача);
- визначення локації до експонування;
- експозиція семестрової роботи;
- оформлення та експозиція самостійної роботи

Критеріями оцінки є:

- грамотність розкриття теми практичного завдання;
- ритмічність виконання роботи за розкладом відвідуваних занять
- композиційне рішення;
- побудова структури заданого натурального мотиву, пластичні засади;
- кольорове рішення;
- технічне виконання;
- емоційність та переконаність;
- цілісність, образність;
- та інші.

Теоретичні (лекційні) заняття служать доповненням до практичної роботи, які за формою є вступними рекомендаціями (методичними, історико-культурологічними, мистецтвознавчими тощо.) до виконання живопису. Також практикуються лекції в середовищі живописних виставок, вернісажів, музейних колекцій тощо, які є важливим дидактичним матеріалом для кращого засвоєння знань студентом. Та стимулюванні до якомога кращого вирішення практичних завдань.

11. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як ситуація, що негативно впливає на рейтинг здобувача і оцінку його роботи. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв².

² http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

12. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

12.1. Методичне забезпечення

1. Положення про організацію освітнього процесу в Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 8.10.2020, протокол №2) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_org_osvit_proc.pdf
2. Положення про систему оцінювання результатів навчання студентів Закарпатської академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 29.08.2016, протокол №1) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/navch_proc/ocin_result.pdf.
3. Положення про академічну доброчесність у Закарпатській академії мистецтв (затверджене Вченою радою ЗАМ 21.03.2019, протокол №7) / http://www.artedu.uz.ua/doc-files/norm_dok/pol_dobro.pdf.

Дисципліна забезпечена дидактичними матеріалами, взірцями робіт за попередні навчальні роки, унаочненнями до лекційного та практичного курсів. А також, великою кількістю зібраних матеріалів у електронній формі із популярних та спеціалізованих інтернет платформ.

12.2. Рекомендована базова література

1. Людмила Корж-Радько. «Основні етапи роботи над портретом та пів фігурою людини в живописі» видавництво Гражда. Ужгород 2013 ст., 36. А.В. Волошук.
  2. Навчально-методичний комплекс зі спецкурсу «Мистецько-педагогічна система Золтана Баконія» в контексті розвитку художньої освіти України та Закарпаття». Ужгород видавництво Гражда 2008 ст., 64.
  3. А.Т. Коприва. Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису Частина 1. Мукачєво видавництво Карпатська вежа 2008 ст., 32.
  4. А.Т. Коприва. Академічна постановка з живопису «Одягнена напівфігура з руками». Навчально-методична розробка для студентів вищих мистецьких навчальних закладів України. Рукопис схвалено вченою радою ЗАМ. Ужгород, 2019. ст., 7.
  5. Л.А. Корж-Радько. Основні етапи роботи над постановкою з фігурою людини в живописі. Гражда 2013 ст., 32.
  6. А.Т. Коприва. Організація самостійної роботи студентів ЗАМ в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій. Рукопис схвалено вченою радою ЗАМ. Ужгород, 2019. ст., 24.
  7. М.В.Приймич. Іконостаси Закарпаття. Історично мистецькі нариси, Всеукраїнське видавництво «Карпати» 2014 ст., 184.
  8. А.І. Анорічева-Єршомка. Академічний живопис навчальний посібник. Харків «Колорит» 2009 ст., 176. Ілюстрація 101 віддрукована догори ногами.
- Ли Н. Основы учебного академического рисунка. В-во: ЕКСМО. Москва 2010 ст.,

12.3. Рекомендована допоміжна література

1. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.
2. Каган М. Морфология искусства. — Ленинград. 1972
3. Ковальов Ф.В. Золотое сечение в живописи. — К.: 1989
4. Просвещение, 1974.
5. Ревякин П.П. Техника акварельной живописи. – М., 1959.
6. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства. М.
7. Тармучи Н.О. Пространство картины. – М.: Советский художник, 1989.
8. Тихонов СВ., Рисунок: Учебн. пособие для вузов.- М., 1983
9. Федоров М.В. Рисунок и перспектива., М., 1960.
10. Шестаков В. Искусство и дети. Эстетическое воспитание за рубежом.- Москва, 1989.
11. Шорохов Е.В. Композиция. – М.: Просвещение, 1986.

12.4. Інформаційні ресурси

https://ua-referat.com/%D0%A0%D0%B8%D1%81%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%BA_%D1%82%D0%B0_%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81_%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D1%84%D1%96%D0%B3%D1%83%D1%80%D0%B8

https://nam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/33/104-113_Kalytko.pdf

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2035/4/%D0%9D%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8F%D0%BA%20%D0%9F.%D0%86.%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0%20%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.%204%20%D0%BA.%202017-2018.pdf>

<https://naurok.com.ua/metodichna-rozrobka-uroku-z-predmeta-zhivopis-na-temu-zobrazhennya-golovi-i-figuri-lyudini-osnovni-etapi-roboti-nad-zhivopisom-golovi-6865.html>

<https://prom.ua/ua/p1080935747-risovanie-figury-lumis.html>